

Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä

2.10.2017 Metsäneuvosto

Marja Hilska-Aaltonen

MMM

Valmistelun alkaminen

- MMM järjesti Helsingissä 6.4.2017 seminaarin, jossa esiteltiin uuden kannustejärjestelmän valmisteluun liittyviä selvityksiä
 - Luke, Tapio, PTT
- Maa- ja metsätalousministeriö toteutti toukokuussa kuusi alueellista kuulemistilaisuutta, joiden tarkoituksena oli kerätä käytännön toimijoiden suoria näkemyksiä metsätalouden uuden kannustejärjestelmän valmistelun tueksi. Tilaisuudet järjestettiin Mikkelissä, Lahdessa, Seinäjoella, Oulussa, Kuopiossa ja Vaasassa.
- Tilaisuuksissa esitettiin keskustelun taustaksi metsäpoliittisen selonteon ja metsästrategian linjauksia, toteutettujen selvitysten esityksiä ja havaintoja sekä
 - korostettiin, että uuden kannustejärjestelmän valmistelussa on lähdetty avoimesti tarkastelemaan kaikkia toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja.

Alueilta saadut kommentit

- Alueellisissa tilaisuuksissa korostettiin, että nykyinen kestävän metsätalouden määräaikainen rahoituslaki on heikkouksineenkin toimiva ja vaikuttava kokonaisuus.
- Koska tukijärjestelmä on saatu toimivaksi myös sähköisen asioinnin osalta, tulisi sitä jatkaa 2020-luvulla.
- Yleisenä viestinä todettiin useassa eri tilaisuudessa, että uusi kannustejärjestelmää tulisi kehittää nykyisen pohjalta ja että tuensaajan tulisi olla maanomistaja.
- Erityisesti kannanotoissa korostettiin, että taimikon varhaishoito, tieverkostoon ja suometsiin kohdistuvat toimenpiteet sekä nykyisenmuotoinen ympäristötuki ja Metso-ohjelma tulisi säilyttää rahoituksen piirissä.
- Kaikissa tilaisuuksissa esitettiin tukijärjestelmään nykyisellään sisältyvän raskaaksi koetun byrokratian keventämistä.

Raportointi KMS puitteissa

- Kemera ad hoc-työryhmä otti alustavasti kantaa alueseminaarien pohjalta tehtyyn muistioon 11.8.2017
- Työryhmä työstää KMS 2025:n strategisen hankesalkun toimenpidettä E. ”Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä ja resurssitehokas metsänhoito”. Työryhmä raportoi KMS 2025 hankkeen sivustojen välityksellä myös kannustejärjestelmän valmistelusta.

Verotus

- Valmisteltu ehdotus siitä, että verotuksessa metsätalouden pitkävaikutteisten **hankintojen kertapoistot ja menojäännösten loppupoistot** tulisi ajantasaistaa
 - Poisto-oikeus on säilynyt 200 eurossa vuodesta 2002 alkaen.
 - Muutos on tarpeen esimerkiksi metsäteiden perusparannusten aikaansaamisen edistämiseksi.
 - Metsäteiden kunto- ja liikennöitävyysvaatimukset ovat nousseet puutavara-autojen mittojen kasvamisen myötä ja kelirikkoaikojen pitenemisen takia.
 - Metsäteiden ml. sillat rakentamisesta ja perusparannuksesta tieosakkaille aiheutuvat kustannukset ovat nousseet ja samalla tieosakkaiden kiinnostus ympärivuotisesti liikennöitävien metsäteiden kunnostamiseen on heikentynyt, mikä heikentää puunkuljetusten optimointia ja kustannustehokkuutta.

Linjauksia uuteen kannustejärjestelmään

- Luonnonhoitoa tulee edistää arkimetsänhoidon yhteydessä eikä vain erillisten luonnonhoito hankkeiden avulla. Valtion rahoittamat metsähoitotoimenpiteet tulisi jatkossa määritellä siten, että kohteella tarvittavat luonnonhoitotyöt tai luonnonhoidon muu huomioiminen olisi osa rahoitettavaa metsänhoitotyötä.
 - esim. lehtokohteissa, pienvesien ympäristöissä, paahderinteillä
- Luonnonhoidollisen ajattelun valtavirtaistaminen metsätaloudessa ja arvio siitä, tarvitaanko metsänhoidon sisällön uudelleen määrittelyä. V. 2018 tarkoitus
 - hanke jossa, selvittää luonnonhoidon valtavirtaistamisen menettelytapoja metsänhoidossa
- Jos uuteen kannustejärjestelmään sisällytetään taimikon hoidon edistäminen metsänomistajalle myönnettävän suoran rahoitustuen muodossa, metsälain vaatimukset kasvatuskelpoisen taimikon aikaansaamiseksi päätehakkuun jälkeen tulee ottaa huomioon nykyistä selkeämmin valtion rahoituksen ehdoksi. Uuden taimikon perustamistyöt tulee raportoida tehdyiksi metsäkeskukselle ennen kuin rahoituspäätös voidaan tehdä.

Linjauksia uuteen kannustejärjestelmään

- Selvitetään mahdollisuudet de minimis-tukijärjestelmän käyttöön ainakin osassa metsätalouden toimenpiteitä.
 - tavoitteena hallinnoinnin vähentäminen
 - valtion budjetissa myönnettävät määrärahat antavat puitteet vuosittaisille toiminnalle
- Selvitetään olisiko tarkoituksenmukaista ottaa käyttöön palvelusetelit metsänhoito ja -perusparannustöiden rahoituksessa.
- Selvitetään mahdollisuutta lisätä metsätalouden uusijakoja alueilla, joilla tilusrakenteen parantamisella voidaan saavuttaa pysyviä hyötyjä metsätalouden kannattavalle harjoittamiselle.

Meneillään

- Tapion ja SMK hankkeessa selvitetään vv. 2017-2018 yhteishankkeina toteutettavien suometsän hoito- ja metsätiehankeiden aikaansaamisen pullonkauloja
- Tapion ”Suometsien monipuoliset metsänhoitomenetelmät”- hanke toteutetaan yhteistyössä Luken ”Turvemaiden maankäytön vaihtoehdot ja niiden vaikutukset ekosysteemipalveluihin”- hankkeen, SMK ”Suometsien hoito”- painopisteen ja metsäteollisuuden ympäristönsuojeluohjelman kanssa vv. 2017-2018.
- Vesiensuojelun edistäminen metsätaloudessa
- EU vaikuttamista tehdään jatkuvasti eri muodoissa